

Yhteistyösopimus kansainvälisten opiskelijoiden hakeutumisesta Siikajoen lukioon

SIVLK 22.11.2023 § 98

Valmistelija

Rehtori, Ruukin koulu ja Siikajoen lukio Juha Vaara

Siikajoen kunnan kunnanhallitus kuuli Finest Future -yrityksen esittelyn syksyllä 2022. Esittelyn perusteella kunnanhallitus toivoi, että Siikajoen lukio selvittää mahdollisuutta lähteä mukaan organisaatioiden väliseen yhteistyöhön.

Yhteistyön tavoitteena on luoda edellytykset kansainvälisten opiskelijoiden hakeutumiselle opiskelemaan lukio-opintoja Siikajoen lukioon.

Yhteistyö aloitettaisiin opetuksen järjestäjän (Siikajoen kunta) ja Finest Future -yrityksen kanssa hakuportaaliin (nettipalvelu) laadittavasta Siikajoen kunnan ja lukion esittelystä ja reitistä hakeutua opiskelijaksi Siikajoen lukioon. Siikajoen kunnan ja Finest Future -yrityksen välille tehdään yhteistyösopimus, jossa kunta maksaa yritykselle 2500 euron vuosittaisen sopimuskorvauksen hakuportaaliin pääsemisestä ja markkinointityöstä.

Yritys järjestää kansainvälisille opiskelijoille suomen kielen opetusta, jotta opiskelijoilla olisi edellytykset aloittaa lukio-opinnot Suomessa suomen kielellä.

Opiskelijavalinta

Lukiolain 20 § mukaan opetuksen järjestäjä päättää opiskelijaksi ottamisesta. Opiskelijavalintaan tulee kiinnittää voimakkaasti huomiota opiskelijaksi ottamisen yhteydessä. Opiskelijaksi ottamisen perusteina nuorille tarkoitetussa lukiokoulutuksessa käytetään hakijoiden aiempaa opintomenestystä ja hakutoiveita. Koulutuksen järjestäjä päättää mahdollisesti järjestettävistä valinta- tai soveltuvuuskokeista ja muista lisänäytöistä.

Opiskelijaksi ottamisen edellytyksistä säädetään lukiolain 21 §:ssä. Jos hakija on suorittanut lukiolain 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun sellaisen ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden lukiokoulutusta vastaaviin opintoihin, koulutuksen järjestäjän tulee arvioida hakijan opetuskielen hallinta ja muut edellytykset suoriutua lukio-opinnoista. Hakijaa ei voida ottaa opiskelijaksi, jos hänellä ei ole riittävää valmiutta hakukohteen opetuskielen suulliseen ja kirjalliseen käyttämiseen ja ymmärtämiseen.

Oppilaaksi ottamista koskeva päätös on keskeisimpiä lukiokoulutuksen järjestäjän viranomaistehtäviä. Harkintavallan laajuutta korostaa lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmä, jossa opiskelijamäärää säätelee opetuksen järjestäjä. Harkintavalta ulottuu siten suoraan valtionosuusrahoituksen tasoon.

Opetus- ja kulttuuriministeriön kirjeen (VN/32532/2022) lukiokoulutuksen järjestäjille mukaan hakijakohtainen selvitystyö ja oppilaaksi ottaminen on tarpeen dokumentoida luotettavasti ja kattavasti. OKM haluaa myös korostaa julkisen vallan käyttöä, sekä sitä, ettei sitä voi ulkoistaa ulkopuoliselle toimijalle. Opiskelijoiden taustojen ja tietoperustan

oikeellisuuden selvittäminen on koulutuksen järjestäjän vastuulla. Lisäksi tulee huomioida, ettei yrityksen järjestämä kielikoulutus ole lukiolaissa tarkoitettua opetusta tai palvelua, koska kielitaito on keskeinen edellytys lukiokoulutukseen pääsemiseksi.

Lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmästä

Lukiokoulutuksen rahoitus perustuu laskennalliseen rahoitusjärjestelmään ja rahoitus määräytyy opiskelijamäärän ja opiskelijakohtaisen yksikköhinnan perusteella. Yksikköhinta sisältää valtionosuuden ja kuntien rahoitusosuuden. Yksikköhinta perustuu aikaisempiin toteutuneisiin kustannuksiin. Yksikköhinta on keskimäärin noin 15 % alhaisempi kuin toteutunut kustannustaso. Lukiokoulutuksen opiskelijakohtainen yksikköhinta on Siikajoen lukiossa 13.594 euroa vuonna 2023. Kustannukset ylittävät laskennallisen yksikköhinnan noin 4000 €/opiskelija/vuosi.

Toteutuneen yksikköhinnan ja laskennallisen valtionosuuden yksikköhinnan välinen ero tarkoittaa sitä, että yksikköhintarahoitus ei kata kustannuksia ja lukiokoulutuksen ylläpitäjät rahoittavat lisäksi valtionosuuden yksikköhinnan ja toteutuneen kustannuksen erotusta.

Edellä kuvatun normaalin valtionosuuden laskennallisen yksikköhinnan ja kunnan lisärahoituksen lisäksi tulee huomioida kansainvälisten opiskelijoiden mahdolliset muut kustannuksia kohottavat tekijät, kuten mm. suurempi ohjauksen ja tuen tarve, sekä opiskelijahankinnan kustannukset.

Kansainvälisten opiskelijoiden vaikutusta kustannuksiin voisi havainnollistaa esimerkin omaisesti lisäämällä ryhmiin kaksi opiskelijaa, joille järjestetään pakollisten opintojaksojen lisäksi S2-opetusta.

Valtionosuudet, tulot:

- Valtionosuuden laskennallinen yksikköhinta 13 594 € x 2 opiskelijaa = 27 188€

Kulut lukio-opinnoista:

- Pakolliset opintojaksot olemassa olevissa ryhmissä: 0 €
- S2-opetuksen kustannukset 1. lukiovuosi 3 opintojaksoa a´ 3000 € = 9 000 €
- Opintomateriaalit ja opintovälineet n. 1 300 € /opiskelija = 2 600 €
- Kouluruoka 190 työpäivää a´4 € / opiskelija = 1 520 €
- Muut kulut: a´500 € / opiskelija = 1 000 €
- Kulut yhteensä: 14 120 € / vuosi

Muut kulut:

Arvioita muista kuluista, joihin on varauduttava:

- Nuorisopalveluiden työntekijän palkkauskulut 15 000 € / vuosi
- FF-sopimusmaksu 2500 € / vuosi
- Opiskelijoiden vapaa-aikaan ja asumisen mahdollistamiseen liittyviä kuluja 2500 € / vuosi

Lapsen edun ensisijaisuus

YK:n Lasten oikeuksien sopimusta sovelletaan kaikkiin alle 18-vuotiaisiin. Ilman huoltajaa saapuvien alaikäisten osalta korostuu myös koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten vastuu siitä, että lapsen etua arvioidaan kokonaisvaltaisesti ja yksilökohtaisesti. Tämä tarkoittaa käytännössä koulunkäynnin lisäksi muiden palveluiden ja tuen tarjoamista, joista ensisijaisesti vastaavat lapsen huoltajat.

Vastuualueet

Selvitystyön aikana on oltu yhteydessä neljään opetuksen järjestäjään (Janakkala, Keuruu, Kalajoki, Pyhäjoki), jotka ovat liittyneet mukaan Finest Future- yrityksen hakuportaaliin kansainvälisten opiskelijoiden saamiseksi jo aiemmin. Selvitystyössä on tullut esille lukuisia hyviä käytänteitä, mutta myös haasteita. Haasteita aiheuttavat esimerkiksi opiskelijavalinta ja riittävä kielitaito. Myös hieman yllättäen opiskelijoiden motivaation puute ja poissaolot raportoitiin olevan opiskelijoiden ongelmana. Nuorisopalveluiden rooli opiskelijoiden asumisen, vapaa-ajan ja asioinnin mahdollistamiseksi täytyy olla vahva.

Yksityiskohtia on koottu hieman liitteenä olevaan vastuualueet-taulukkoon. Taulukossa on jaettu vastuualueita viranhaltijoille ja työntekijöille. Tämän on ajateltu olevan runkona sille, kuka vastaa ja mistäkin osa-alueesta ja tehtävästä sekä havainnollistaa kuinka yksityiskohtia täytyy ennalta suunnitella ja toteuttaa, jotta varmistetaan turvallinen kuntaan muutto ja opiskelu alaikäisille lapsille.

Lopuksi

Siikajoen lukion opiskelijamäärä on pienentynyt noin 60 opiskelijaan, sisältäen aineopiskelijat. Opiskelijamäärän vähäisyydestä johtuen monet lukion opintojaksot opetetaan pienissä ryhmissä. Lisäopiskelijoiden saaminen on lukion toimintaedellytyksiin vaikuttavaa ja ylläpitävää. Kansainväliset opiskelijat osaltaan nähdään rikastuttavan lukion toimintakulttuuria.

Opiskelijoista muodostuu opetuksen järjestäjälle opiskelijakohtaisia kuluja, kuten ruokailu, opintomateriaalit ja opintovälineet (tietokone). Mitä enemmän lukiossa on opiskelijoita, sitä enemmän lukiokoulutukseen kohdistuu valtionosuuksia. Osa lukiokoulutuksen kuluista on ns. kiinteitä kuluja, jotka muodostuvat lukiolle opiskelijamäärästä riippumatta. Näistä kiinteitä kuluja ovat mm. hallinnon, kiinteistön ja siivouksen kulut sekä pakollisten opintojaksojen opettamisesta johtuvat palkkakulut.

Esittelijä

Rehtori, Ruukin koulu ja Siikajoen lukio Juha Vaara

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta kuulee esittelyn asiasta ja päättää, että Siikajoen lukio tekee yhteistyösopimuksen (liitteenä) Finest Future -yrityksen kanssa. Sivistyslautakunta pitää tärkeänä ylläpitää ja kehittää Siikajoen lukion toimintaedellytyksiä ja aktiivista toimintaa opiskelijoiden saamiseksi Siikajoen lukioon. Lautakunta tiedostaa kansainvälisten opiskelijoiden opintojen ja muun elämän järjestämisen haasteet ja pitää tärkeänä, että asiaa on selvitetty laajasti ennakoon ja liitteenä oleva tehtävä- ja vastuualuekuvaus on kattavasti kirjattu.

Päätös

Juha Vaara esitteli asiaa kokouksessa ennen pykälän käsittelyä klo 15.07-16.00.

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

SIVLK 28.11.2024 § 121
369/00.04.02/2023

Valmistelija

Ruukin koulun ja Siikajoen lukion rehtori Juha Vaara

Yhteistyösopimuksen irtisanominen

Sivistyslautakunnassa käsiteltiin ja päätettiin (22.11.2023/98§) yhteistyön aloittamisesta ja sopimuksen tekemisestä Siikajoen lukion ja Finest Future yrityksen välillä. Yhteistyösopimus allekirjoitettiin 18.12.2023.

Selvitystyön aikana, mutta erityisesti sen jälkeen tuli ilmi vakavia riskejä ja ongelmia opiskelijoiden Suomeen tulemisessa ja siihen liittyvissä prosesseissa sekä ansaintalogiikassa. Tämä huolta lisäävä uutisointi asiasta ilmeni loppuvuodesta 26.-27.11.2023 (HS) sekä toukokuussa 2024 (YLE). Opetus- ja kulttuuriministeriö järjesti 16.5.2024 keskustelutilaisuuden koulutuksen järjestäjille. Tilaisuudessa puheenvuoron käyttivät opetus- ja kulttuuriministeriön ylijohtaja, oikeusministeriön ihmiskaupan vastaisen työn koordinaattori, migri, ulkoministeriö, rajavartiolaitos, poliisin puheenvuoro (KRP) keskittyi ihmiskauppaan ja laittomaan maahanmuuttoon. Tilaisuudessa tuotiin esille oppilaitosten vastuu ja toisaalta vaikeus tunnistaa väärinkäytöstä mm. rahoituksessa ja väärennöksissä.

Tilaisuuden johtopäätöksenä oli, että koulutuksen järjestäjille suunnattu tiedotustilaisuus on syytä ottaa hyvin vakavasti. Tilaisuudessa olivat läsnä sivistysjohtaja, Ruukin koulun ja Siikajoen lukion rehtori ja apulaisrehtori. Yhteinen näkemys on ollut tässä pykälässä kuvatun kaltaista toimintaa kohtaa tiedon lisääntyessä vahvasti varauksellinen.

Lukion johto on kehittänyt lukiokoulutuksen järjestämistä kunnan toisen asteen oppilaitosten yhteistyönä, kehittäen Siikajoen lukiolle ratsastuslinjan. Ratsastuslinjalle hakeutuvien lukio-opintoihin (150op.) sisältyy 19-23 opintopistettä ratsastusta ja hevosalan opintoja. Siikajoen lukion oman opintojaksotarjottimen lisäksi ratsastuslinja tuo lukiokoulutukseen lisäkustannuksia linjalle hakeutuvaa opiskelijaa kohden noin 2500 euroa vuodessa. KV- opiskelijoihin verraten ratsastuslinjalle hakeutuvat opiskelijat eivät vaadi samanlaista taloudellista panosta vapaa-ajan, asumisen tai nuorisopalveluiden näkökulmasta. Myöskään maahantuloon liittyviä viranomaisten esille tuomia riskejä ei ole.

Siikajoen lukioon opiskelijaksi hakeutuvien opiskelijoiden määrän vahventamiseksi on päädytty kv-opiskelijoiden sijasta kehittämään toisen asteen strategian mukaisesti (Kh 69§ / 2024) toinen opiskelulinja paikkakunnalla olevan Ruukin luonto- ja hevoskeskuksen kanssa.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Juha Isomaa

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy sopimuksen irtisanomisen Finest Future yrityksen kanssa.

Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi Siikajoen lukion yhteistyön laajentamisen Ruukin luonto- ja hevoskeskuksen kanssa. Kevään 2025 yhteishakuun on yhteistyössä kehitetty ratsastuslinja.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Tiina Hovi poistui kokouksesta klo 16.00-16.05 väliseksi ajaksi.